

જીતપતી વંદન તથા કળી આચરણ.

રમુજ ભરેલા સર્વ સોળીલા સદ્ગુણરથો માટે.

સ્વસ્થાન વડોદરા વાસી.

પદ્મપંથ, પ્રભાક્ષત્રી લલ્લુભાઈ ઇચ્છારામએ-

આએ રચ્યાં અનં આજ્ઞા લેઈ કનિષ્ઠ

અંધુ ગોરધન ઇચ્છારામ એઓ-

એ પ્રસીદ્ધ કીધાં.

અમદાવાદ.

“સ્વદેશભક્ત પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ”

સંવત ૧૯૪૫

સને ૧૮૮૯

કીમત બે આના.

આજ્ઞાને પાવતી.

સ્તુતિ વિષે દોહરા.

હુંદાજો દુઃખજનો, સદાય બાજે વેશ;
પ્રથમ સરવે સમરજો, ગવરી પુત્ર ગણેસ. ૧

મનહરછંદ.—ગણપતી સીપ નામુ, સેવ કરું સરસ્વતી;
ગતી ઇચ્છુ ગુરૂચક્રી, ધરું જાહાં તનને,
નમુ તુને જગતાત, રૂપાત જેવી આપી દેહ;
યાસુ કુળદેવી માન, કાપ કષ્ટ વનને;
વંદુ નીજ ઇષ્ટ દેવ, શેવુ પરજોત્ર રશ્મર;
કરુંધુ પ્રણામ વળી, રડા કરી જનને;
પ્રેમે કહે લલ્લુદાસ, રાખો કૃપા કરી પાસ,
દિર્ઘ યસ માન્ય બુદ્ધ, એજ ઇચ્છા મનને. ૧
જરૂરકી સુખ આપ, કુટુંબે કુસંપ કાપ,
રાજ નાથ પાપ તાપ, જન ઉતારા ચાય છે;
દિર્ઘ બુદ્ધ કરું કાવ્ય, યસમાન્ય કિર્તી છાપ;
તોડ યાધી વ્યાધી મારા, મન અકળાયછે;
જાહાં જાહાં ધરું તન, તાહાં થાવું તારો જન;
જાણે આપ તારૂં જવામ, એમ આસ્થા થાય છે;
પ્રિતે કહે લલ્લુદાસ, નામું શીપ પુરો આશ,
નહી કરે કલ્પ કાજ, લાજ તારી જાય છે. ૨

રાગ પરજ.—એડોબાઈ બુડતો તારોરે, અંબે પારંબે રાગ
અરેરે એ અંતરજામીરે, વંદુ તુને મસ્તકનામીરે. ટેક૦
ગુરૂ ગોવિંદ કૃપાનિધ કેસવ, કમળાનાથ કૃપાળ;

૧ પાંદડાં. ૨ દેવ. ૩ તાહેરા. ૪ કરી જન્મ ધરવાની ચિંત્યા
રહેતી નથી તે ઠેકાણું.

કમળનયન કરુણાસાગર, શ્રીકૃષ્ણ હરે હો ગોપાળ. અં ૧
 ગોપીજન વલ્લભ ગીરધારી, પ્રભૂ ગોપીનાથ ૧ગોવંદ,
 ગોકુળેસ ગરુડાધ્વજસ્વામી, ગોવરધનધારી વ્રજ ૨ ચંદ. અં
 ગોકુળ ચંદ્ર ગદાધર ગોધર, ગોમ મતિ પ્રિય પરમેસ,
 નારાયણ નરસિંહ નીરંજન, નીરાકાર નરેસ. અં ૩
 નરકાંતક નરવિર નરોત્તમ, નંદગાલ નર રૂપ;
 જગનનાથ જળશાધી તમે, જોતી રૂપ જગ ભૂપ. અં ૪
 જગદાધાર જશોદા નંદન, જગજીવન જગત નરેસ,
 શ્રી જમુના વલ્લભ જગવંદન, જુગદીશ્વર જમુનેસ. અં ૫
 ચક્ર પાણી ચતુરુજ વિઠ્ઠલ, ચિદાનંદ શુભ કંદ;
 વિશાળ મુર્તી કેસર મંદન, સીધર પરમાનંદ. અં ૬
 દયાસિંધુ દામોદર દિનપતી, દીનાનાથ દયાળ;
 દીનબંધુ પ્રભુ દેવકી નંદન, નરપતી સુરપતીપાળ. અં ૭
 શ્રીપતી પદ્માપતી રાધાપતી, કમળાપતીરે ભવેશ;
 રક્ષમણીપતી સાગર જમાત્ર, સીતાપતી રસી કેશ. અં ૮
 પદ્મનાથ પુરશોત્તમ પરિબ્રહ્મ, પરમ પુરસ પરમેસ,
 પુષ્કરાક્ષ પરમાક્ષ પરમ પ્રભુ, મધુસૂદન મથુરેસ. અં ૯
 ધરણીધર વામનજી ત્રીકમ, ગૌપાળક ગીરધાર;
 કૌસ્તુભ ધર પીતાંબર સ્વામી, કીશોર કુંજભિહાર. અં ૧૦
 માધવ મોરદન મધુ મરદન, મત્તી વીક્રમ મુખ ધામ;
 મુકંદ મેઘ વરણ દિર્ઘ બાહુ, જદુપતિ સુંદર શામ. અં ૧૧
 રામચંદ્ર પ્રભુ દશરથ નંદન, દયા સિંધુ ભગવંત;
 રાવણ રિપુ પાહી પાહી કરીયે, પુર્ણાનંદ અનંત. અં ૧૨
 ક્ષીરસાગરવાસી રહેમ નજરથી, લાવ્ય સરવપર મહેર;

૧ ગોવિંદ. ૨ ચંદ્ર.

(૫)

સહુ પદ્યઅર્થે અર્જ કરેછે, વસન્તી સદા મુગ્ધ ચેર. અ. ૧૩

અરબી.—મદન મોહન મોરારી. એ રાગ.

કરી કૃપા તેં આશી નેહ, અવધ બિહારી;
 આપ્યો મનુશા મુને દેહ, જનવું છું વારી. ૧
 જીતમ કુળમાં તો પ્રિતે, અવધ બિહારી;
 મેળવ્યું કુટુંબ શુ રીતે. જનવું છું વારી. ૨
 માત તાતથી સુખ લીધું, અવધ બિહારી;
 વિદ્યા દાન તે સાર લીધું, જનવું છું વારી. ૩
 પ્રોહુ પ્રાકૃમ તેતો આપ્યું, અવધ બિહારી;
 શીળપણું મારું સ્થાપ્યું, જનવું છું વારી. ૪
 ખાન પાનતો અતિ આપ્યાં, અવધ બિહારી;
 તે ન જન્યરે કોથી માપ્યા, જનવું છું વારી. ૫
 રૂપ સ્વરૂપ મુને અરપ્યું, અવધ બિહારી;
 પાત્ર પ્રમાણે બળ કરપ્યું, જનવું છું વારી. ૬
 દીધી ત્રીયા તેં એક ભાવે, અવધ બિહારી;
 જીગલ પુત્ર દ્રષ્ટે આવે, જનવું છું વારી. ૭
 સુખ સાગરવત સરખું, અવધ બિહારી;
 ન્યાળીને હિર ધણું હરખું, જનવું છું વારી. ૮
 મળી સગાના સગાં ટોળે, અવધ બિહારી;
 આનંદના વાક્ય રોળે, જનવું છું વારી. ૯
 રહેવાને મંદીર ત્રી દીધાં, અવધ બિહારી;
 કોના ગરજી નવ કીધાં, જનવું છું વારી ૧૦
 જાંહાં જનવું ત્યાંથી માન્ય મળતું, અવધ બિહારી;
 શત્રુનું ટોળું દુર ટળતું, જનવું છું વારી. ૧૧
 જીહું વહતો સત્ય માને, અવધ બિહારી;

ત્રીકમ તાહારા સહુ તાને, જાવું છું વારી. ૧૨
 માની નવેનિધ મેં લીધી, અવધ ખિહારી;
 આખર પરાજય શું કીધી, જાવું છું વારી. ૧૩
 તારે ખમ્મને ખોટ આવી, અવધ ખિહારી;
 લીધો ન દાસને નભાવી, જાવું છું વારી. ૧૪
 ખાનાતણું ન પણ રાખ્યું, અવધ ખિહારી.
 કેવું તે કષ્ટ શીય નાખ્યું, જાવું છું વારી. ૧૫
 અંતરજામી તું જાણે, અવધ ખિહારી;
 કહું વિસ્તારી કૃપા આણે, જાવું છું વારી. ૧૬
 ભક્તોના ઉરમાં તું રહેછે, અવધ ખિહારી;
 લલ્લુ પધડખંધ રોઈ દે છે, જાવું છું વારી;

રાગ પરજ—ખેડોખાઈ જુડનો તારોરે. એ રાગ.

હરી તેતો ખેલ ગયાવ્યોરે, દીવસ મારા સુખનો ગમાવ્યોરે
 વીશ વરપની ઉમર થતાં લગી, ભોગવ્યો વૈભવ અપાર.
 ત્યાર પછી કેવું સંકટ પડીયું, સાંભળ પ્રાણ આધાર. હરી૦૧
 પુરવ પુણ્ય તણે પરતાપે, નવે ગ્રહે લાવ્યા રોષ;
 તું જાણે પણ કહું છું ભાખી, ટાળજે સર્વના દોષ. હરી૦૨
 આયુષ ખુટ્યો દેહ રોગ નડીયો, પડીયો પિતાને શીશ;
 સ્વર્ગવાસી મમતાતને કીધાં, પ્રીતે તમે જુગદીશ. હરી૦૩
 કુસુંપ કુટુંબમાં થયો ઉત્પન્ન, પડતે દીને પરમાણુ;
 કલેશનો રણસ્થંભ રોપાયો, કોની કો સુણે ન વાણ. હરી૦૪
 મંદ મતી થયાં માતા મારી, કુડાં મુકે શીર આળ;
 ત્રાહેત્રાહે આ પ્રાણ કરે, જાણે ભાગી સરોવર પાળ. હરી૦૫
 *મૃદુવાણીથી સમજવું પ્રીતે, આણું સોગનપર વાત;

* નરમા,

ત્યારે કહે મુજ કંથ થયા મોક્ષ, નહિતર આવું ક્યાંથી થાત. હરી. ૬
 બંધુને મુક્યો વડીલ ૧ પિતા ઘેર, તમો ઉડાવો છા લેહેર;
 મેં કહ્યું માતા વૃધ થયા એ, ઉર વિચારેને પેર. હરી. ૭
 ત્યાં નથી સંકટ લેશ ર વિરાને, માણ તળેને કંકાસ;
 બાઈને ભેળુ નથી આવવું, દીધાં ધણાંએ મેં પાસ. હરી. ૮
 માટે માતાજી મેહેર કરી આપ, કલેસનો કરો ભંગ;
 આજથી ઉસવર્ણરૂપા અલંકાર, મારે ન ધરવા અંગ. હરી. ૯
 અરેરે ઈશ્વર તોય જનુની, દ્રષ્ટી કરે નવ ઝમીઘ.
 કલેશને કુશખ્દે કરીને, આ અંગ નાંખે પપીઘ. હરી. ૧૦
 દીનબંધુ સુડી વચ્ચે સોપારી, પેઠે લાગ્યા મારા ભોગ;
 સુનિતથી જગમાં હું જતુ તોયે, ક્યાંથી આવ્યોરે આજોગ. હરી. ૧૧
 વડીલ પિતા એહે પ્રતાપે, કરતા આવે અતિ સોર; ૬
 તને ન ખાવા મળ્યુ ત્યારે બંધુને, આપ્યો તે મુજને ઢોર. હરી. ૧૨
 વળી કુશખ્દની વૃષ્ટી કરે, ખરે સ્વાત કરણતા ઝડીડ.
 ધરની ટગમવાતો કરે બહાર, એવી આવી પડી બીડ. હરી. ૧૩
 બળ કરી આવે મારવા માટે, શત્રુ સામા જેમ થાય;
 પુત્ર વધુને કુસખ્દ કહે, તેના પાપ કદી ના મુકાય. હરી. ૧૪
 એવું વેદ પુરાણ કહે છે, શ્રોતા ધરો સહુ મન;
 લલ્લુ પધડબંધ રોશ કરે નહી, હળુકતે જેવા પડે દન. હરી. ૧૫

રાગ દેવગંધાર—જંગળી જીવડે ભક્તિની જીવંતી એ રાગ.
 ઓ વિકૃલ મારા, આ તે દીવસ ક્યાંથી દીધો;
 ઉત્તમ મનુશા દેહજ આપી, વૃથા જનમારો કીધો.

---

૧ બાપના બાપ—તેને આપણુ દાદા કહીએ છીએ. ૨. બા
 ઈને ૩. સોનું. ૪. મીડી. ૫. લોટ. ૬. પોકાર ૭. કીડા.
 ૮ છાંની ૯ ભાગવે.

ઇજતને ખાંપણુ લગાડયું આતે દીવસ ક્યાંથી દીધો. ટેક.
 માત તાત વડીલજ મારા, શત્રુવટ યઈ શાલે;
 પરગોત્રી પેડે રહે અળગા, હિમત કદી ન આવે. ઓ વિઠ્ઠ ૧
 પુત્રા પાસે માગે લેણું, જમાઈને જર ધીરે;
 પૃથ્વી ઉપર નાવ ચલાવે, જૈ બોજે જેમ નીરે. ઓ વિઠ્ઠ ૨
 નિજ પુત્રના પરિવારને, તજે ક્રોધથી દાખી;
 પુત્રીની પ્રજાને રાખે, જેમ મંદીરની માખી. ઓ વિઠ્ઠ ૩
 જાણુ કહેતાં લાજ મરિયે, જંગ ઉઘાડી આપે;
 એમાં નહિ એ દોશ એમનો, મારા પુરવ પાપે. ઓ ૪
 મમ બંધુને કાડયો જુદો, જરની લાલચ રાખી;
 જર વાહાણું પુત્ર નહિ પ્યારે, કહું શું ધરમે ભાખી. ઓ ૫
 સત્તર કામ મુઠી કાજ કરો પણ, પાછળ અપયશ આપે;
 પાંચ મનુષ્યમાં કરે ટકાના, લેશ માન્ય ના સ્થાપે. ઓ વિઠ્ઠ ૬
 ભજન કિરતન દાન કર્ષે, દેવ દરસનમાં ફરિયે;
 કાવ્ય કળા કરં એ પાસે, મુરખ મધે ફરિયે. ઓ વિ ૭
 એવું કૃતવ રચે નહીને. પૈસો લાગે પ્યારે,
 જાણુ નહી કે નામ થાય છે, વિચાર લે છે ન્યારે. ઓ ૮
 કહેતાં તો એમ પાર ન આવે, લીધો બંધુ મેં ભેજો;
 આવા કૃતથી ધીરજ રાખી, રાખ્યો સર્વથી ભેજો. ઓ ૯
 ભિને ભેજો લે મેં રૂડી, ધરની ગોઠવણુ કીધી;
 બંધુને બોળાઈએ એકાંતે, મુળી સુંઘાડી દીધી. ઓ ૧૦
 કૂદીને બે રક્ષા જુજવા, કાહોને કહીયે વરણી;
 તે વેળા એમ કષ્ટ થયું, તું દે જગામાં ધરણી. ઓ ૧૧
 ભગનીના ઉર લાગ્યું ખોટું, તાત થયા *સૃગ વાસી;

પૈની કંચુકી પટકુલથી, થૈન હું સુખરાસી. ઝોાં ૧૨
 અર્ધગા બહુ ॥ શોચ ધરતી, અલંકાર નવ મળીઆ.
 ક્યાં આ ધરથી પાનું પડીયું, કીયાં પ્રાશ્રીત ભળીયા. ઝોાં ૧૩
 વાહાલા તે વૈરી થૈ બેઠાં, કરે અપકિર્તી ભારી;
 મોઢે ચરચા મીઠ ચલાવે, પાછળ દે તૂચ્છકારી. ઝોાં વિદ્ય. ૧૪
 સગાં થઈ ગુપત ધન ખાધું, કહેતાં જીવુક ઠરાવે;
 સ્વશુર વર્ગને x માતુલાદિ કુરીતે હરાવે. ઝોાં વિદ્ય. ૧૫
 દોણું લેવાને સહુ આવે, લેણું કો ના આપે;
 જળ જોઈને જઈએ જો પીવા, ત્યાં અગ્નિએ વાપે. ઝોાં ૧૬
 પાંચ ટકાનો લાભ જોઈને, ઉદ્યોગ જો કદી કરીએ;
 સાત ટકા તે વેપાર માંહે, પાછળથી પરહરીએ. ઝોાં ૧૭
 ધર્મ તણો પંથ બંધ થયો, કો માને વાત ન સાચી;
 ઉલટો કોષ કરે તે જન, કીધાવત રહીએ નાચી. ઝોાં ૧૮
 એથી મન મુરખ બહુ પરતાયુ, સાગરમાં જઈ પડીએ;
 કે વીખ ખડક ખાઈને મરીયે, કે કુંપે લડયડીએ. ઝોાં ૧૯
 કે પહાડ તાડ ઉપર ચડીને, અંગ અવયવો વિદાર;
 કે સરીતા સરોવરમાં જઈ, ભુદર દુખકી માર. ઝોાં ૨૦
 કે પ્રથ્વી કોચી જઈ પાતાળે, અન્ન તજી અંગ પાડું;
 ઝોાં ધધિર ન સહેન થાય દુખ, જીભ કરડી જીવકહાડું. ઝોાં ૨૧
 રે સીતાકંથ પડતા ઉપર પાટું આવી પડીયું;
 પધડબંધ કહે કીયા જનમનું પ્રાશ્રીત આપી નડીયુ. ઝોાં ૨૨

રાગ મેવાડો.

વળતી વિસંભર બોલીયા, સુજો સાધવીરે. એ રાગ.
 અરર અરજી માહેરી, જગતપતીરે.

॥ ચિંત્યા જીવુકાં, x મામા.

ધરી સરવણ તુંતો નીવાર, કળ્પ દીધું અતીરે.
 જોકે જુગલ હું ભૂજને, જગતપતીરે;
 ધરૂં શીષ ચરણમોઝાર, કળ્પ દીધું અતીરે. ૧
 ભક્તવત્સલ કેહેવાવ છો, જગતપતીરે;
 કેમ તેં પણ મુકયુ નાથ, કળ્પ દીધું અતીરે.
 એવા ગુના મારા સ્યા થયા, જગતપતીરે;
 નથી કુકર્મમાં ધાલ્યો હાથ, કળ્પ દીધું અતીરે. ૨
 કદાચ અન્યા મુજથી. જગતપતીરે;
 હશે થયું કોઈક વાર, કળ્પ દીધું અતીરે.
 તેતો કળા બાણું તાંહરી, જગતપતીરે;
 મમ શીષ નિમીત એ સાર. કળ્પ દીધું અતીરે. ૩
 તાહારા હુકમ વિના હરી, જગતપતીરે;
 નથી ડોલતું વૃક્ષનું પાન, કળ્પ દીધું અતીરે.
 વળી ઈચ્છા તો તાહરી, જગતપતીરે;
 મળે માનને અપમાન, કળ્પ દીધું અતીરે. ૪
 તુજ ઈચ્છા થકી પક્ષીયો, જગતપતીરે;
 ઉડે ધણા કરે ઋમાળ, કળ્પ દીધું અતીરે.
 વળી કૃતવતો તારા થકી, જગતપતીરે;
 સુરા ધરે રણે જઈ ઢાળ. કળ્પ દીધું અતીરે. ૫
 નવસેં નવાણું નદી તણાં, જગતપતીરે;
 તુજ વડે ચાલે નીર, કળ્પ દીધું અતીરે;
 ગીરીવર તુજ ઈચ્છા વડે, જગતપતીરે;
 ધણાં રહ્યાં જોયાં સ્થીર, કળ્પ દીધું અતીરે. ૬
 તારી કૃપાવડે +આમતો, જગતપતીરે;

---

* માળા-પક્ષીયોને રહેવાના ઘર, + આકાશ.

સ્થંભે-ચાલે ગગડાટ, કષ્ટ દીધું અતીરે
 સસી ભાંતુ દૃષ્ટે પડે. જગતપતીરે;
 અસ્ત થાય ગતી તુજ માટ, કષ્ટ દીધું અતીરે. ૭
 દ્રાણુ ગળુ હું બાળનું, જગતપતીરે;
 રાંક નિરબળ માહેરી જાત, કષ્ટ દીધું અતીરે.
 છોર કછોર થાય છે, જગતપતીરે;
 કુપાત્ર ન થાયે તાત માત. કષ્ટ દીધું અતીરે. ૮
 દ્રાટી અન્યા થાય મુજથી, જગતપતીરે;
 પણુ તારે ન રચવા દાવ, કષ્ટ દીધું અતીરે.
 સામર્થ્ય થઈ નિરબળનેદમો, જગતપતીરે;
 તમ ઉપર ધરે દ્રાણુ ભાવ, કષ્ટ દીધું અતીરે. ૯
 સંકટ નાખ્યું તેં મુને; જગતપતીરે;
 આવ્યો ન આવ્યો હું સંસાર, કષ્ટ દીધું અતીરે.
 તને કદી ન વિસારીયો, જગતપતીરે;
 જરા કરની મન વિચાર, કષ્ટ દીધું અતીરે. ૧૦
 માટે કૃપા કરી નાથજી, જગતપતીરે;
 કરો રાંકની ઉપર સહાય, કષ્ટ દીધું અતીરે.
 ક્રીયા અધર્મ કર્યા મેં હશે, જગતપતીરે;
 લક્ષુ સંકટમાં સપડાય, કષ્ટ દીધું અતીરે. ૧૧

રાગ મહાર.

કીંકર તારો જાણી રે રે રે હો લેજે ઉગારી મુને નાથજીરે ટેક.
 માત પિતાને સ્વામી, મેં સ્યા કુ શખ્દો કીધાં;
 વેણુ ઉર નવ સ્થાપી, ઉત્તર શું પાછા દીધા. કીંકર. ૧
 કે વડીલ બંધુ કેરો, વાક્ય અનાદર કીધો;
 કે વાહાલાનો થઈ વેરી, ને પાર પેટનો લીધો. કીંકર. ૨

- કે સ્વ કુટુંબમાં હવણ, મીઠુન ક્રીયા મેં કીધી;
 કે કો ધનવંતજ કેરી પુજી, કપટે હરી લીધી. ક્રીકર. ૩
 કે મેં ગુર મારાને, હશેજી શું દુભાવ્યા;
 કે લેણદારને હરજી, હશેજી શું સતાવ્યા. ક્રીકર. ૪
 કે ગુરપતિને પ્રભુ, કુદ્રષ્ટે જ્ઞેયાં ઝાંખી;
 કે પરના લંછન ભૂધર, પ્રગટ દીધાં મેં દાખી. ક્રીકર. ૫
 કે નિંદા પરની માંડી, મમતમાં ઝાઝો અડીયો;
 કે વીવા રંકનો થાતાં, ખીલીવત વચ્ચે પડીઓ. ક્રીકર. ૬
 કે સાધુ બ્રાહ્મણ સાથે, અતિશે ઝઘડો કીધો;
 મિત્રાને આશ્ત કાજે, હશે શું મેં છેહ દીધો. ક્રીકર. ૭
 કે બાળકને ક્રોધેથી, અપમાન્ય કરી દુર ટાળ્યા;
 પયપાન થકી છોડાવી, ને મનડાં તેના બાળ્યા. ક્રીકર. ૮
 કે સરીતા નિકા કેરાં વહેતાં મેં નીર અટકાવ્યા;
 કે મંદમતીને પ્રભુ, કુમત આપી ભરમાવ્યા. ક્રીકર. ૯
 કે સરેવર પાજો ભાંગી, કે પંકતી ભેદજી કીધો;
 કે કો ગુણીયલને કેશવ, ફેગટ અપયશ મેં દીધો. ક્રીકર. ૧૦
 કે પીપળ વૃક્ષજી મોંડ્યા, તુળશીનાં ડાળાં ચુંટ્યા,
 સંકટસાગરમાં યુડ્યો, તે ક્રીયાં પ્રચ્છીત છુટ્યાં. ક્રીકર. ૧૧
 કે સાધુ બ્રાહ્મણને મેં, વિકૃલ અપમાનજી દીધું;
 ભીક્ષુતને પાછા વાળી, કુભાપણ મુખે કીધું. ક્રીકર. ૧૨
 કે કોને વિસવાસ આપી, અંતરિયાર મસ્તક કાપ્યું;
 કે કો જનનું છોડાવા, વરખાશણ ચિતજી વાપ્યું. ક્રીકર. ૧૩
 સતી સીર મુક્યાં આળ, કે દવ વનમાં લગાડ્યો;
 કે પરણી ત્રીયા કેરો, વૃથા જન્મજી બગાડ્યો. ક્રીકર. ૧૪
 કે પરગાતી મેં કેરી, કપટેથી દેહ વટાળી;

કે પક્ષે પંચાત કીધી, જોયું એક દ્રષ્ટે ભાળી. કીકર. ૧૫
 કે મળતાને મેં માર્યો, કે જૈને ખોટું ગાયું;
 દુર્જનની કીધી હાંસી, તે શું સંકટ આ છાયું. કીકર. ૧૬
 કે કોને જમતાં ખાળ્યો, કે ગામ ઉગડ મેં કીધું;
 કે ભોજન ભાણુ ટાળ્યું, ખેટી વેચી ધન લીધું. કીકર. ૧૭
 કે માહાન પુરુષ કેરું, મેં મમતે માન્યજ ખોયું;
 કે પરત્રીયા ધન ઉપર, વિકટ દ્રષ્ટેથી જોયું. કીકર. ૧૮
 કે ગૌ ટોળાં ચરતાંને, કુમતે પાછાં વાળ્યાં;
 કે દાન કરતાં ખાળ્યું, કે ગંજળીડ મેં ખાળ્યાં. કીકર. ૧૯
 કે સરસ્વતીને દેઈ, અપમાન અતિ હું કુલ્યો;
 કે આત્મઘાતો કીધી, તે આવા કષ્ટે બુલ્યો. કીકર. ૨૦
 કે કુટુંબને મેં ત્યાગી, એકીલે ભોજન કીધું;
 આ માધવવાહારે ધાની.તાહારા ખોજે શીરદીધું. કીકર. ૨૧
 અમક્ષા ભોજન કીધું, કે મદીરા મેં પીધું;
 શામળીયા સરણે લેજો, લલ્લુ કે છેવટ કીધું. કીકર. ૨૨

દેશી ચાલતી.

શુંવર્ણુ દુપણુ મહારાંરે રે રે હો પાર ન આવે સીતાપતીરે ટેક
 કે ગોતે મીથુન કરતાં, ઈશ્વર કોયે નશાડી;
 કે મુઠ ચોટ મેં મારી, કો પ્રાણી નાંખ્યા પાડી. શુંવર્ણુ. ૧
 કે સદાચત મેં તોડયું, કે તીરથવ્રત મેં તોડયું;
 કે જરના જોરે મમતળાંધી, ચર પાગો ફેડયાં.
 કે વ્રત વિનાનું ભોજન, અરપણ કોને મેં કીધું;
 કે બ્રહ્મ ધર્મ નિજ કીધો, કે કોઈને વિખજ દીધું. શું. ૩
 કે હિંસ્યા કર્મજ કીધું, કે છાણુ છાણુ ભાગ્યું;

કે ચંદ્રાગ ત્રીયા સાથે, ૧વિસેમાં મન મમ લાગ્યું. શુ. ૪
 કે કુડી સાખજ પુરી, કે દીવે દીવો કીધો;
 કે કામચાંદ હું થઈને, પશુ શું ભોગજ લીધો. શુ. ૫
 કે રજ સ્યાળા થૈ સ્ત્રી, તે સાથે ગમન કીધું;
 કે અસત્ય જોલી દીજતું, ને ભાણેજતું ધન લીધું. શુ. ૬
 કે માતુલ પત્ની સાથે, હું જનરકર્મ શું રમીઓ;
 કે નિરગુણ યોગી ન્યાળી, હરજી અહંકારે ન નમીયો. શુ. ૭
 કે ચડતી દેવડી કોની, મેં અવિચારે પાડી;
 કે શિવાલય મેં તોડ્યું, કે કાપી વનની ઝાડી. શુ. ૮
 કે પ્રત્મા કેરો જીવણુ, હશે તુચ્છકારજ કીધો;
 કે કોથી પ્રપંચ માંડી, મેં સ્વારથ સાધી લીધો. શુ. ૯
 કે કો ૨, પંથીને સ્વામી, રણમાં રઝળતો મૂક્યો;
 કે નાવ જળમાં બોળ્યું, કે વાવ ઉકુપમાં જઈ થુંક્યો. શુ. ૧૦
 કે વેદ વાક્યની નિંદા, માધવ શેશેથી કીધી;
 કે ઝમોડકિયો બરમાવી, પજનગાની તેની લીધી. શુ. ૧૧
 કે જળ સુરેના સ્થાને, કો વિનતા સાથે હસીયો;
 તેથી શું વિઠ્ઠલ મારા, આ સંકટ માંહે ફસીયો. શુ. ૧૨
 કે તિરથ વૃતના દિવશે, નિજ નારીશું રંગ રમીયો;
 કે ઓચ્છવ શ્રાદ કરીને, હું જનર કરમમાં ભમીઓ. શુ. ૧૩
 કે ત્રીકમ ઢોંગ કરીને, કુટુંબના પોશણ કીધાં;
 કે પવિત્ર પ્રથ્વી માંહે, બ્રહ્મ દડગલાં મેં દીધાં. શુ. ૧૪
 કે ઝાઘીતને અમાસે, મેં દરપણમાં મુખ ભાળ્યું;
 આ વૃતને ૮પિત્રદિવસે, મુખ હૃદયકે મેં ના ટાળ્યું. શુ. ૧૫

૧ કામદેવ. ૨ વાટે ચાલતો. ૩ કુવો. ૪ વિધવાસ્ત્રીઓ,
 ૫, ૬ જ્ઞાતી પદાર્થોની આસ્થા. ૬ અપવિત્ર પગથી ચાલી મ
 થા. ૭ રવીવારે ૮ આયનો ૯ ૧૫ત્રીઓના શ્રાદ વિશે.

કે સુના મંદીર માંહે, મેં મીથુન કીધા કીધી;
 તેથી શું ગોવીંદ મારા, આ દશા મુજને દીધી. શું. ૧૬
 કે વૃક્ષ મુજો પાસે, મેં મળનો ત્યાગજ કીધો;
 કે પક્ષી ટોળાંને મેં, અનાચક ભય જઈ દીધો; શું. ૧૭
 કે એવા અપ્રાધ મારા, કીધે તો પાર ન આવે;
 લલ્લુ કહે લે ઉગારી, દસરથ નંદન તું હાવે. શું. ૧૮

રાગ પરજીઆ.

મારા અન્યા તણો નહી પારરે, જરા ઉરમાં દયાતું ધારરે;
 આવા કષ્ટથી હવે ઉગાર, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧
 ખાધાં સવરીના એકાં તેં ખોરરે, વાળી વાંદરનો ઉતાર્યો તોરરે
 હણ્યો કબંધને કરતોતો જોર, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૩
 દધીનો તો ઉતાર્યો અહંકારરે, કરી વિભીક્ષણની વહારરે;
 પછી ઉતર્યા સિંધુથી પાર, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૩
 રાવણ દળ* સહીત સીર કાપ્યું, વિભીક્ષણની ઉપર હેતવાપ્યુરે.
 પોતે લંકાનું રાજતો આપ્યું, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૪
 ધ્રુ† પ્રેક્ષાદને નિજ પદ દીધુરે, મીરાંખાઈતું વિખતો પીધુરે;
 તેલ સુધનવાનું ટાહું કીધુરે, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૫
 કરમાખાઈનો ખીચડો આખ્યોરે, ગજઆહાથી ઉગારી રાખ્યોરે;
 બ્રહ્માનો ભ્રમ ભાગી નાંખ્યો, હો ગહનગતી-પ્રભૂ તારીરે. ૬
 જમ્યા વિદુરની પ્રેમે ભાજીરે, થયા કુખન્યા ઉપર તમો રાજીરે;
 રમાડી ગોપીઓ રંગે જાજી, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૭
 માર્યો કંસને ત્રીકમ રોળીરે, ફાડી નાખતા વ્રજની ગોળીરે;
 નીત ચરાવતા ઘેનુ ટોળી, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૮
 નાથ્યો વિઠ્ઠલ કાળીનાગરે, ભાંખુવાનને હણ્યો જોઈ લાગરે;

ગુણુ ગાતા નાચ્યાવે હો થાગ, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૯
 પુચી દુપતીના પ્રભૂ ચીરે, ભર્યું ચંડાળને ઘેર નીરે;
 થયા ત્યાઈરિયે રઘુવીર, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૦
 હરિશ્ચંદ્રની કીધી સહાયરે, નામદેવની જીવાડી ગાયરે;
 ચાંપો પાતાળેજે બળીરાય, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૧
 હુંતા પુત્ર તણો રથ લાંકયોરે, તુજ ગુણુ વરણતાં થાકયોરે;
 આવો હું ક્યાં અભાગી પાક્યો હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૨
 બેહેનનું ચરણનને પોતે લીધીરે, અંતે મોક્ષગતી તેની કીધીરે;
 ભૂધર કૈરવની લાજ લીધી હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૩
 ધનાભક્તના ઘઉં તેં ઉછેર્યોરે, રામ નારાયણ નામે પેર્યોરે;
 સજન કશાઈના પ્રાછીત વધેચી, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૪
 મેહેતા નરસિંહની હુંડી સિકારીરે, હાર-ગ્રાહ કર્યું સંભારીરે;
 નાગર તણી અહંકૃતી ઉતારી, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૫
 કીર પઠાવતાં ગુણુકા ઓધારીરે, પ્રાણજીવન પરઉપગારીરે;
 મારી ચરજ લ્યોતે સંભારી, હો ગહનગતી પ્રભૂ તારીરે. ૧૬
 તમે ભક્તવત્સલ હરિ કહાવોરે, કેમ મારા માટે મોંઘા થાવોરે
 જીવણુ થોડી કૃપા ઉર લાવો, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૧૭
 તારા દાસતણો દાસ થાવુંરે, શીદ દે દુઃખ હું પસ્તાવુંરે;
 તારે કરવું ધટે નહિ આવું, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૧૮
 આ વેળાએ ઉગારી નહિ બેસોરે, ક્યારે જદુપતિ આથદેશોરે;
 જાશે નીરવહિ ત્યારે શું વેહેશો, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૧૯
 મારા દોષ તું ટાળને કાંકરે, એમાં નથી પ્રભૂ તારો વાંકરે;
 મમ પૂર્વતણો એ ટાંક, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૨૦
 ક્યાં હશે મે કૃત્ય જેવાંરે, આવી દબ્ધ કરે મુને તેવાંરે;

તેમાં શું દોષ બીજાને દેવાં, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૧૨
 હુંતો ટેલ 'પળવું' છું તારીરે, લેની વેળાસર તું ઉઘારીરે;
 જશે લાજ તારીતો મોરારી, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૨૨
 કારે વારે હું મસ્તક નામુરે, જરા જોની પામરના સામુરે;
 પદપદ્મ કહે કષ્ટ પામું, હો ગહનગતિ પ્રભૂ તારીરે. ૨૩

રાગ મલાર.

કૃપાળુ કરણા કરજેરેરેરે હો, આ વિપત ન્યાળી સામજારે. ટેક
 તું ભક્ત તણો થૈ બેલીને, સેજે સંકટ કાપ્યાં;
 જોને હોય જોવી ઈચ્છા, તેવાં ફળ તેને આપ્યાં.
 હું એક અધમના કાજે શું, આવાં સંકટ સ્થાપ્યાં. કૃપાળુ. ૧
 શું એમાં તુજને પડયું, જોર કહે અંતરજામી;
 તે જોવરધનને તોળ્યો, ત્યારે નવ લાગી ખામી.
 હું એક દુષ્ટના કાજે, નથી ભરતો તું હામી. કૃપાળુ. ૨
 ઓ વંદાવનના વાસી, મેં શી અપકિર્તી કીધી;
 મુદામાજીને હરજી, નવેનીધ ક્યાંથી દીધી.
 મેં શા અન્યા આચરિયાં, તે સંભાળજ ના લીધી. કૃપાળુ. ૩
 જોહ ઈચ્છતો તુજને આવે, તેને તુંતો રંગડે;
 માસી પુતનાને મુકિત, આવી તે કે સ્થા પાડે.
 જોપીમંડળ રખડતું, મુકયું તેં આંકજ આડે. કૃપાળુ. ૪
 ચતુરમય તે ગુંથાયા તો, કોણ ગળુ હરિ માર;
 સતીને રવિભળ કીધી, એવું કૃતવ છે તાહાર.

તું તાત સૃષ્ટીનો કહાવે, તુને રૂએ તે સાઈ. કૃપાળુ ૫
 જો નિરખળ કૃતવ એવું, કરે તો સામો થાયે;
 અભિમન્યુને મરાવ્યો, શા માટે જાદવરાયે.
 ઓ કૃષ્ણ કપટી નામ તાઈ, જગત જન ગાયે. કૃપાળુ ૬
 સ્વારથનો થૈ સાથી, સુગ્રીવને તો રાજ દીધું;
 પદ્મે કમર બાંધી, કૌરવ રસાયે જીવ કીધું.
 પાંડવ તુજને ભજતાં, તેણે તે શું સુખ લીધું. કૃપાળુ ૭
 એમ ભણનાં પાર ન આવે, ઓ ઘટઘટ કરા વારી;
 એક ઘડી વધ થાયે, વાહારે ચડની અવિનાશી.
 જગતના વૈભવ ન્યાળી, મન વાપે છે ઉદાશી. કૃપાળુ ૮
 માટે કરગરી કહું છું, તુ દેને વૈભવ સારા;
 હું ગર્ભતણું પણ પાળી, બીજા નહિ રીણું ચારા.
 શું કુમુદિએ વિચરાવો, એતો વિચારજ તાહારા, કૃપાળુ ૯
 જો દેવું કષ્ટજ હોતું, તો અવતારજ શીદ આપ્યો;
 સ્મૃતિમાં દેહ ધરાવી, તે દુખિયારો શું સ્થાપ્યો.
 નિત્ય કરતાં સમણું તાહાઈ, શા કારણ ક્રોધે વાપ્યો. કૃપાળુ. ૧૦
 આ સંસાર સુખજ કરો, મે સ્વાદ જરા ન ચાખ્યો;
 શા માટે પડજ મારો, અણવો વિદલ રાખ્યો.
 પામર પ્રાણી જાણોછો, પણ દુખનો કુંગર નાખ્યો. કૃપાળુ. ૧૧
 એમ વણું કરતાં વાણી, ને પાણીનો પાર ન આવે;
 દીન કરી દાદ સુણીને, ચડની વાહારે તું હાવે.
 આજીવ્યો કંઈ છું માધવ, શા માટે મુજને તાવે. કૃપાળુ. ૧૨

કમળાકંઠ ચિનતી સુણીને, આવ્યા ઝટપટ માર્ગ;
 દ્રવ્યાદિથી સુખ દીધું તે, શું કહું મુખે ગાર્ગ.
 માફ ગુન્હા સહુ કીધા, રાધાનાથે હરખાઈ. કૃપાળુ. ૧૭
 આ અરજ સુણી શીખીને, ગાયે નરને નારી;
 તે આર પદારથ પામે, બોલો મુખે મોરારી.
 પદઝંખ લલ્લુ પ્રેમે, કહેછેછ હાથ પસારી. કૃપાળુ. ૧૪

કળીયુગના આચરણ.

રાગ રીતાળના મહીનાનો.

રામચંદ્ર કહે સુણો ભત, કળી જ્યારે આવશે;
 ધન બળહિણ ધાશે આ જગત, ધર્મ ગમાવશે. ૨૬૦
 નર નારીઓ તજીને સ્નેહ, કલહ ઉભો કરી;
 વસે જુજવાં લઘનેરે ધામ, વેણ વક્ર ઓચરી,
 નહી માને દોની શિક્ષાય, આપ અહંકારથી;
 ભાઈસાહેબ રહેશેજી ખુશ, લાવી અન્ય નારથી.
 ખાતપાત કરે નવી રાંગ, જીનીને પરહરી;
 વળી દે દુઃખ તેને અપાર, હાગો રમે કરી.
 પણ જાણું ન થકિછું સ્વાધન, નગ્ન નચાવશે; રામ. ૧
 ત્રીયા કંઠ તણારે વિયોગ, મનમાં ધારીને;
 દગ્ધ કરશે પોતાનું અંગ, બેસાશે હારીને.
 પણ ચેતીને સ્વામીના વેણ, કહ્યું ના ધરે;
 કરે તીરથ જનને દાન, મુતીવૃત્ત આચરે.

૧ સ્ત્રી અને પુરૂષ.

પડકાર સંકટ આટલું શીખ, ત્યારે સહુ સાંભળ્યું;

પેહેલે સુખના સાગર માંહે, મુખે કહેતી બબ્બુ.

વેદ વાક્યા સેવ્યા વિના કંથ, ફળ શું પડાવશે; રામ ૦ ૨

પિતા પુત્ર કરીને વિરૂધ, જીદાં ધર માંડશે;

મળે જોવાને લોક અપાર, વેરીદાંત કહાડશે.

મક્ષ જીદ કરે પિતા પુત્ર, દ્રવ્યને કારણે;

એથી એવો થાયે વિખનાદ, ચડે કા ના બારણે.

અર્સ પર્સ એ પુત્રને બાપ, કુવાક્ય ઉચારશે;

જોઈ આચર્યું જગતના જન, સર્વે હારશે.

પણુ વૃધ વિચારે ન જમન, જોમે જગ લાવશે; રામ ૦ ૩

એવા હોય છે પુત્ર અપાર, સજીવ નામે શાયર;

મારો પૈસો કહી પડે કાજ, ત્યારે નેણુ કાતરે.

કરે સિંહ નાદ પોતે સુખ, ડોશો ધરયરે;

થયો હકને ગાત્રથી હીણુ, એથી શું કરે.

તેમ પુત્ર ૨ વધુ તો વચન, ક્રોધ કરી બળે;

પડી રહે ટચરા એક જગ, તર્ણાવત ના ગણે.

એમ કહ્યું કરે નવ કાય, જીવ ધુંટાવશે; રામ ૦ ૪

શુત-વધુ પોતાને શુ ધર્મ, ચાલે પ્રિતથી;

કહ્યા પેહેલ લાવી આપે વસ્ત, નિજ હિતથી.

તોય દગ્ધ કરે એના અંગ, દેઈ અપમાનને;

થયા હોય જો ઉમર પુર, મારે જોઈ બાનને.

વૃતે વિન્ય થકીરે ડસજોડ, તેતો એને ના ગમે;

---

૧. મુખ પછી પોશ્વો બરસે ૨. વધુ. ૩. સ્ત્રી અને પુરુષ.

પ્રભુ મારગમાં ધરે પ્રિત, ત્યારે તો અતિ રમે.
 તે પરકુમતી માને બાપ, ઓહુલાવી આપશે; રામ૦ ૫
 સગા બંધુઓને થાયે વેર, કદી નથી બોલતા.
 મળે મારગમાં સનમુખ, મિળજોમાં ડોલતા;
 કાઈ કાઢને જાયે ન ઘેર, ફરે મુળ કાપતા.
 વધુ રપ્રજને જાવા ન દે, રાખે કરી જાપતા;
 સગા બાઢને તજીને મુઠ, સાળાને ચાપ છે;
 બાંધી દીઘે તેથી તો વેહેવાર, ખુશી ચિત્ત થાયછે;
 ભગનીને ન દે પટકુલ, સાળીને ખીલાવશે. રામ૦ ૬
 પીતા સમઘી કરી ત્યાગ, સ્વશુર ઘેર ડોલશે;
 જાવ મારે નથી તમકાજ, કુવાક્યજ બોલશે.
 મારે જગતને વિન્તા જે બોલ, તેતો મન સાંખસે;
 કદી નિજ કુટુંબના જન, બોલાવે ન જાંખશે.
 કરી સાસરીએ નિચ કાજ, ધણું મક્કાયછે;
 નથી જાણતો પેઢી સાત, તણું નાક જાય છે.
 કરી સગાની સાથે વિરઘ, વેરીને બોલાવશે. રામ૦ ૭
 નર તજીને પોતાની નાર, બીજીશું માણશે;
 કદી હોયે જે શુદ્ધ વેસ, તોયે રેશ આણશે.
 *નિરાધાર કરી નિજ ધામ, સગીનું જઈ ધર બરે;
 તેમ તેમ બવાવીને હેત, ધન હરવા ફરે.
 કામ અધ થયો જે જન, નથી તે વિચારતો.
 કેવું સગપણ સાચો સંબંધ, ગ્રહે ॥૬૮૬૮૨૨૦.

---

૧ છોકરાઓ. * ખાલી. ॥ જગતની બોલીયો.

જ્યારે નાદે તેને જર ડામ, વિમુખ અલાવશે; રામ૦ ૮
 વનિતાઓ તજી નિજ કંથ સત્તરને આપછે;
 સુનો મુકી પોતાનો સ્યામ પોતે બટકાય છે.
 છેડે કાઢાડીને નાખશે શીશ, દેઈ લાજ નાતરે;
 નથી ડરતી પાપણી નાર, કદી કરે ધાતરે.
 માના માટીને ઘેરથી દ્રવ્ય, લાવે એ તારીજે;
 નથી પાર લેતા મા આપ, પિયુજ વિચારીજે.
 પણ ખુરી થાયે સહુ સાથ, જ્યારે માલ લાવશે; રામ૦ ૯
 કીણા વસ્ત્રને ધરસે અંગ, જગતની નારતો;
 કંથ અને વડિલનો જાણ, નહી રાખે બારતો.
 રાજે અવનવાં શણગાર, પર પિઉ કારણે;
 દેઈ દરસન દેશં નામ, કરે આપ ખારણે.
 કુડે કોથળી ધાલી છે એશ, જાણે ઠકરાણિયો.
 મારી ધક્કા પુરષોને જાય, મદે પરમાણિયો;
 વળી મુકી પુરુષશીર આળ, અતિ ક્રોધ લાવશે. રામ. ૧૦
 પિતા પુત્રી દેઈ લેશે ધન, ખાવાને કારણે;
 કદી પામશે પુત્રીરે અન, એસે બે ખારણે.
 વળી વેહેવાઈ શું કરી વેર, એટી ઘેર રાખસે;
 કરી પુત્રી તણી આપ પક્ષ, વચન કુડ ભાંખસે.
 એથી કરી મેયરનો ગર્વ, ધણીને સંતાપતી;
 કરે દ્રાગડી નિત કલેશ, ધણું કળ આપતી.
 નથી જાણતી કોનાથો કામ, ખુદી ભમાવશે; રામ૦ ૧૧
 નહી સારારે ત્રીયાઓ જાય, પિતા ઘેર મહાલસે;
 કસે અમર રોહો તુજ આપ, કુઠંગે આલશે.

હાસ્ય કરી મૈયરમાં જાય, સાસરે રડતી જશે;
 તેવાં તે જન પામશે દુઃખ, જેવીરે ઈચ્છા હશે.
 માલ માટી તણો પોતે ખેને, લેના ગુણ ગાય છે;
 તાત લાંછનનું કરે વર્ણુ, ત્યારે દુઃખી થાય છે;
 આવે મૈયર પક્ષનો કોય, હેતે બોલાવશે. રામ૦ ૧૨
 માત તાત પુત્રી ઘેર જઈને, પ્રિતે વાસો રાખશે;
 નિજ ધરથી રાવાયા અન્ન, તણો સ્વાદ આખશે.
 રામા કંથથી છાનુ દ્રવ્ય પિતાને આલશે;
 કરી છીનારવું તો છેવટ આપને ૧પાલશે.
 કોઈક પુત્રી કેરું અન્ન, ના ખે ઉચારશે;
 પણ તે નવ જાણે કોય, જેથી ગોજો મારશે.
 કરી આંતરડાનું વેહેચણુ અતે વિપ્ય વાવશે; રામ૦ ૧૩
 થાશે પ્રથવી માંહે જહુ પાપ, પ્રપંચને ભેળવી
 સહુ વણે તો ચુકસે ધર્મ, કુમતિ ભેળવી.
 હશે નૈત જેનીરે પાક, રાખ તેના ધરમાં;
 પણ નૈયત જેની હરામ, જર તેના પદરમાં.
 શુકું દેખીને કોઈનું મુઠ, મનમાં આત બજે;
 લેવા પરશંપતીને આહાય, પણ એથી શું વજે.
 થાશે કુકર્મતો ઘેર ઘેર, અતિ દુખ પાવશે; રામ૦ ૧૪
 વિર્યે રહીત થસે સહુ જન, શુરા બળ મૂકશે;
 સદ્ગુણી જે સાચા રાંત, પોતે સત્ય ચુકશે.
 વેશ પલટીને ભરશેરે પેટ, જગતના જનતો;

ગુરૂ યેને સીખનું જાણુ, ધુતી લેશે ધનતો.
 બ્રહ્મચારી કરે વલિચાર, સન્યાસી રસ ચાખશે;
 પર્મ હંસ તો જગત શું જાણુ બણી પ્રિત સખશે;
 સિખ્ય ગુરૂથી થઈને વિમુખ, પંથ ચલાવશે. રામ ૦ ૧૫
 ક્રિયા રહિત થશે બ્રાહ્મણ, મુરખ માન પામશે;
 આચારી કરસે અનાચાર દયાળુ સુખ વામશે.
 ઉચ્ચ હશે જે માનવી જન, નિચને જામશે;
 ઘેરઘેરતો વેદ પુરાણ, સૌકો વાંચશે.
 વિદ્યા રહિત થઈને બ્રાહ્મણ ઘેરઘેર ભટકશે;
 પોળ ચાટે વાંચીને પુરાણ, નર્ધાને પટકશે.
 વિદ્યા લક્ષ્મી નિચને ઘેર, રડી હર્ષ લાવશે; રામ ૦ ૧૬
 ત્રિયા બાળપણે રંડાય, વિપ્રો કરે નાતરાં;
 કુ રતુવેતો વૃક્ષના જાણુ, ખરશે પાતરાં.
 વિધવા ધરીને શણગાર, ઘેરઘેર ભટકશે;
 બણો જોઈને જરનો જમાવ, કાળજી છટકશે.
 નહીં સેવે પંડીતને ક્રોધ, અપમાન્ય આપશે;
 નિરમળ વેદ પુરાણના વાક્ય, માને ન ઉથાપશે.
 નહીં સાચાને કરે કો પત્ય, જુડાને મનાવશે. રામ ૦ ૧૭
 ખરી વિદ્યા ખુણામાં મુકાવી, ભુવા ધુતી ખાય છે;
 કરે વિસવાસઘાતને ખુન, આત્મહત્યા થાય છે;
 બંધુ બેહેનનું સરવસ ખાય, વિપ્રો ગજે ચડે;
 કરે વલિચારી વહનીમાં સ્નાન, સતી ભરમ થી પડે.
 થાશે ઘેર ઘેર કલેશ, શું સ્વપ્ને માંડીને;
 નિંદ્યાવાંન થશે સહુ સોક કલંક જોડીને.

(૨૫)

સાધુ રાખી સહુથી સખધ, ત્યાગ બતાવશે. રામ૦ ૧૮

રામ દેવતાપર નવા કર, હમેશાં માલશે;

તજી પોતાતણા અષ્ટ અંગ, કુમતે ચાલશે.

પક્ષ કરી ચુકવશે ન્યાય. વખાશણ તોડશે;

શાહુકારાનો કરશે દંડ, ચોરને છોડશે.

સાધુ બ્રાહ્મણને ન્યાયી રાખ, આડું બાળશે;

ધનાધીપર કરશે મેહર, ગરીબોને બાળશે.

હરિકથા ધરે નહીં કાન, પુન્ય તબલવશે; રામ૦ ૧૯

હશે અન્ન ત્યાં નહીં ખાનાર, ખાનાર ત્યાં અન્ન નહીં;

માએ તેને ન દેશે પુત્ર, અભાવીને દે સહી.

પ્રભુ ન ચાલતાં એક વાર, અન્ન પકાવશે.

રાખો ઈશ્વર ઉપર ભાવ, ધુળ ફેલાવશે.

પથ પૈને ઉછરશે સાપ, તે કો વેળા ડશે;

કાઈએ કયો હશે અતિ ગુણ, તેતો વૃથા જશે.

નકકી જાણ્યોને હલટો ચોર, પ્રધાનને ડંડાવશે; રામ૦ ૨૦

કંઠી બાંધશે વેરાગી જાણ્ય, રૂપેયો લેઈ રોકડો;

રમી ભવાની ઘેર ઘેર, માગશે બોકડો.

જગત બૂલશે પ્રભુનું નામ, પાપડ પુજશે;

આખા દિવસમાં એક વાર, અહં બોલતાં પુજશે.

વૈદ્ય બ્રાહ્મણ તે સ્ત્રીજન, પ્રપંચે ભગાવશે;

યશે ક્ષત્રી આયુધ બળહીણ, રાજ ગમાવશે.

પછી ક્ષત્રી કેરું તો રાજ્ય, શોદ્ર ચલાવશે. રામ૦ ૨૧

ખાર વર્ષની બાળાઓ જોઈ, ગર્ભ ધારણ કરે;

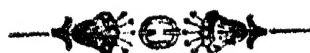
માત તાતથી પેહેલુંરે જાણુ, બાળક નિશ્ચે મરે.
 અન્ન આધારે સૌનાતો પ્રાણુ, રહેશે પ્રમાણુજે;
 સવાસો વર્ષનું આયુષ, (પણુ) થોડે મરે જાણુજે.
 ચાલું તજે તો ભમશે મોહોત, પણુ ગર્વ નહિ તજે;
 જાણી કાણુભંજુર આ દેહ, જોવિંદને નહિ ભજે.
 હિંસ્યા કરતા ન ડરશે મન, પરધન પડાવશે; રામ૦૨૨
 દ્રવ્ય કુટુંબનો ધરી મંદ, પામરને સતાવશે;
 પિતા કરીને પુત્રનો ત્યાગ, જમીને નભાવશે.
 કરી તિરથ વ્રતને દાન, કુકર્મ ફેલાવશે;
 યજ્ઞ યાગ તો થાશે બંધ, જ્નેશ જોવડાવશે.
 સાધુ સન્યાસીને અતિત, અંત્રીક્ષ ચાલશે;
 મુષ્ટિ સાટે ભિક્ષુતને લોક, ગાળો આલશે.
 દાન કરી પાછું લેવા ચાહાય, સ્વકિર્તી ફેલાવશે. રામ૦૨૩
 હાથે મુસલમાનની નાર, ચુડા ચડાવશે;
 ચાંદલો કરી નિજ લેલાટ, કાંટે અડાવશે.
 હિંદુ સ્ત્રીયો ભુજ મોઝાર, બંગડીયો ખખડાવશે;
 થશે ચાંદલા થકી વિરૂધ નથનીયો લટકાવશે.
 નાત પટેલ પક્ષેથી જાણુ, પંચાતો ડાળશે;
 એક બદામ પોતાની કાજ, પરનું જાઝ બોળશે.
 કરતાં ભજન કીરતન દાન, વિધન ધણા આવશે. રામ૦૨૪
 રામચંદ્રે કળીના આચણું, ભર્તશું ભાખીયા;
 ગીરધરકૃત રામાયણુ માહ, પ્રગટ મેં દાખીયા;
 ઉત્તરકાંડના અધ્યાય શોળ, ચોપે સતાવી તજુ.

(૨૭)

દુહો વાંચીને ત્રીજો ત્રત, આ બુક મેં સજી;
જોજો શ્રોતાવક્તા સહુ જન, કદી સસે પડે;
ગિના ઉપરની લેસ્યો લક્ષ, ત્યારેતો ઝટ જડે,
વહિતો લલ્લુરામ પધડબધ, દેહુંછે મયાવશે. રામ૦ ૨૫

નોટીસ.

સર્વ સદ્ગ્રહસ્થોને ખબર આપવામાં આવેછે કે [શ્રી
વીરક્ષેત્રે પડેલી હડતાલની હકીકત તથા જગતપતીવંદન
તથા કળીઆચલું તથા વ્યાસજી મગનલાલ બાપુજીકૃત.
ભરતખંડાધીપતી રાજવલું તત્વસાર, તથા વ્યાસજી પી-
તાંબર જીવરામે પૂર્ણ ભાષાથી ગુજરાતી ભાષામાં રચેલું
સૂર્યપુરાણ અને ગણેશપુરાણ હવે પછી બહાર પાડવામાં
આવશે,) માટે આ ઉપરના પૃસ્તકો હમારે ત્યાંથી રોકડા
નાણાથી મળશે. અને પરદેશીઓને મંગાવતાં ટપાલખર્ચ
વધુ આપવો પડશે. તથા નાટપેટ પત્ર લીધામાં આવશે નહીં.

પથડળ'ય, અલક્ષ્મી લલુભાઈ ઇન્દ્રારામ.

સ્વસ્થાન વડોદરા ચાંપાનેરી દરવાજેથી ક્ત્રમ વડીલની
હવેલી આગળ.

**ઉપર લખેલાં પુસ્તકો વડોદરામાંથી નીચેના
ઠેકાણેથી મળશે.**

વ્યાસજી. મગનલાલ બાપુજી. ઠેં બાળવાડાની ક્ષત્રી પોલમાં
વ્યાસજી ઇશ્વર નાગર ઠેં નવેબજારથી કાળુપરાના નાકે કું-
ભારોના ધર આગળ. (હિલામાં

વ્યાસજી પીતાંબર જીવરામ. ઠેં કાળુપરામાં યમુનાબાઇના કે
પુકસેલર હકર રજુછોડ મોતીરામ ઠે. નવાબસાહેબની હવેલી
આગળ.

માસ્તર પુકસેલર દલસુખદામ લલુભાઈ ઠેં લિંબડાપોળ.
પુકસેલર હીમતલાલ લલુભાઈ ઠેં ગણપતરાવ માઝનની
પોળને નાકે.

પુકસેલર મગનલાલ હરજીવન ઠેં મામાની પોળના મોઢે.

પુકસેલર મોતીલાલ કેસવલાલ ઠેં સેદેરમાં રજુછોડજીના
મંદીર પાસે.

ક્ષત્રી નરસોરામ ઇન્દ્રારામ ઠેં ઉંચી પોલે જતા રાધાકૃષ્ણ
ની પોળમાં.
